VERSLAG VAN DE SESSIE VAN DE RAAD DER GEMEENTE HAARLEMMERMEER OP DONDERDAG 27 JUNI 2024

Onderwerp: Rekenkamer DoeMee onderzoek klachtbehandeling

Voorzitter: mw. K. Kliphuis

De leden: mw. A.E. Gumbert, mw. R.F. Hussain, dhr. H.C.M. Koning, mw. J. Koolmoes, dhr. J.J. Schaap, mw. B.C. van Straten-van Diepenbeek

Griffier: dhr. B. Heerema

Portefeuillehouder: mw. M.H.F. Schuurmans-Wijdeven

Insprekers: Geen

De VOORZITTER: Welkom dames en heren, en ook welkom aan de kijkers thuis en de Rekenkamercommissie die hier op de tribune zit. Welkom bij de bespreking van het Rekenkamer DoeMee-onderzoek naar klachtbehandeling. Er zijn geen insprekers, dus we hebben alle tijd om van gedachten te wisselen, maar we hebben maar één spreektermijn, dus we hebben in principe geen tweede termijn. Dus alle tijd is verdeeld over de fracties, houd u daar rekening mee. Als u nog iets zou willen bespreken dan moet u dus minder in uw eerste termijn aan tijd opgebruiken. U kunt uiteraard vragen stellen aan de wethouder of aan de portefeuillehouder in dit geval, de burgemeester. Alleen gaan technische vragen niet beantwoord worden, want u heeft daar de tijd voor gehad om die te kunnen stellen. Volgens mij hebben zich al wat vrijwilligers als eersten gemeld en dat is de heer Koning, die graag als eerste het woord wil voeren.

De heer KONING: Voorzitter, soms vraag je je af: wat zitten we hier te doen? De Rekenkamer stelt de raad voor het college te verzoeken de aanbevelingen uit te voeren. Uit de bestuurlijke reactie van het college die de Rekenkamer ook vooraf is toegezonden blijkt dat zij alle aanbevelingen al overnemen. Uit eigener beweging geven zij voorts aan welke vijf acties al zijn gestart dan wel binnenkort worden gestart. Alle aanbevelingen worden in 2025 afgerond en dat betreft het verbeteren, het leren van klachten en het verminderen van klachten. Dit heeft de voortdurende aandacht van het college. Vooral dat laatste lukt heel goed, want ik heb er 45 jaar gewerkt en er is nooit een klacht over mij ingediend. Ook de procedure is goed. Wij krijgen jaarverslagen en wat opvalt is het hoge aantal gegrondverklaringen. Dat geeft het gevoel dat er goed naar gekeken wordt. Het enige punt waar wij nog een uitspraak over moeten doen is het mandaat voor klachten over de gemeenteraad. De Rekenkamer is uitgenodigd met een concreter advies te komen. De enige die ik kan verzinnen is de burgemeester, om die het mandaat te geven. Maar ook die is weer afhankelijk van de raad bij bijvoorbeeld een herbenoeming, dus dat kan een beetje wringen. Ik kan dus niets verzinnen en wacht het concretere advies van de Rekenkamer af. Voorzitter, ik ga afronden, want ik wil geen klacht aan mijn broek omdat ik te lang doorpraat zonder iets nieuws te zeggen.

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer Koning en wij kunnen hierbij getuigen van uw klachtvrije handelen. Ik ga door naar mevrouw Koolmoes namens de HAP.

Mevrouw KOOLMOES: Dank u wel voorzitter. Laten we beginnen met het bedanken van de Rekenkamer voor het meedoen aan DoeMee-onderzoek voor klachtbehandeling bij 74 gemeenten,

provincies en waterschappen. Voor HAP is het ook belangrijk dat we kijken wat de buren precies doen, want in dit onderzoek konden we meekijken en we konden daar onze lessen uit trekken wat we kunnen verbeteren binnen onze eigen klachtafhandeling. Want voorzitter, een klacht binnenkrijgen is gewoon nooit leuk. Je gaat je afvragen: is die klacht wel terecht? Hebben we iets verkeerd gedaan of ziet de aangever iets over het hoofd? Het levert altijd een ongemakkelijkheid op voor beide partijen. En daar op een adequate, professionele, nette en correcte manier mee omgaan is de enige manier om ermee om te gaan. Hoe fijn is het dan dat je je als gemeente zelf die spiegel voor gaat houden. Doen we het wel goed, kan het verbeteren en hoe pakken we dat dan aan? Alle aanbevelingen van de Rekenkamer heeft het college al omarmd, op één aanbeveling na. En daar wilde ik het dus in de tweede termijn over hebben mijnheer Koning, maar dat gaat dus niet, want ook wij hadden zoiets van: de aanbeveling de klachten over de gemeenteraad moeten we laten behandelen door de gemeenteraad. Nou, de Rekenkamer zegt: dat is niet zo slim, dat moet je door een ander gremium laten doen. Dat konden we niet opvolgen want dat kon organisatorisch niet. Dat geldt ook voor de klachten over de burgemeester. Die mocht ook zelf de klachten oplossen. Dat vonden we ook een heel flinke, dus de burgemeester krijgt een klacht en de burgemeester mag de klacht ook zelf behandelen. En in tweede termijn wilde ik met mijn collega's het erover hebben: kunnen we dat niet anders inrichten, misschien met een klachtencommissietje of iets. Helaas kunnen we dat nu niet doen in de tweede termijn, dus misschien dat de portefeuillehouder in ieder geval er iets over kan zeggen of ervan kan vinden. Dan willen we het nog hebben over de verbonden partijen. Met de GGD en de Omgevingsdienst hebben we geen duidelijke afspraken over de klachtenafhandeling en ook ontvangen we niet een rapportage waar de hoeveelheid klachten in staan. In de bestuurlijke reactie lezen we dat we dit wel gaan oppakken. Maar voor HAP is de afgelopen periode duidelijk geworden dat veel klachten bij de OD, bij de Omgevingsdienst, doorwerken bij ons in de raad. Zoals nu in de bestuurlijke reactie staat, met onze verbonden partijen maken we afspraken over hun eigen klachtenmeldpunt en hoe zij ons informeren over hun klachten. Dat willen wij graag scherp stellen en daarvoor zullen wij volgende week een motie indienen. Wij dienen een motie in dat in de samenwerking met de OD we jaarlijks een rapport willen ontvangen hoeveel klachten zij hebben binnengekregen, hoe zij dit hebben afgehandeld en op welke wijze. Uiteraard verwachten we dan dat onze ambtenaren, die experts zijn op het gebied van klachtenafhandeling, de OD zullen bijstaan in de manier waarop men een klacht afhandelt. Wij moeten ook met de verbonden partij verbonden blijven in klachten. Afsluitend voorzitter, heeft de Rekenkamer weer een mooie aanbeveling aangeleverd en is het fijn dat het college het merendeel van de aanbevelingen heeft overgenomen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan gaan we nu door naar Forza! De heer Schaap.

De heer SCHAAP: Dank u voorzitter. Forza! dankt de Rekenkamercommissie voor het onderzoek en haar aanbevelingen. In de aanbevelingen lezen we dat de RKC op basis van onderzoeksresultaten heeft geoordeeld dat de gemeente de behandeling van klachten over de organisatie redelijk goed heeft geregeld maar dat er zeker nog verbetering nodig is. Dat we geen eigen klachtenbeleid hebben, geen toetsingskaders en dat er geen servicenormen zijn is eigenlijk verbazend maar het verklaart ook veel. We spreken regelmatig inwoners en ondernemers die inderdaad geen terugkoppeling krijgen na een klacht. Dat heb ik zelf ook meegemaakt overigens en dat frustreert. Zeker als wij werken met verbonden partijen, en dat doen we nogal veel, is er totaal geen zicht op klachtbehandeling terwijl wij daar eindverantwoordelijk voor zijn. En daar is verbetering op nodig en Forza! kan zich daarom ook vinden in de aanbevelingen vanuit de Rekenkamer. Wij willen echter zelf ook nog een aanbeveling toevoegen en dat is de lokale ombudsman. Want naast een goede klachtenregeling, waarvan bemiddeling altijd een onderdeel moet zijn, is Forza! voorstander van het instellen van een gemeentelijke ombudsman of -vrouw. Het lijkt ons een goede manier om klachten van inwoners over de gemeente beter te laten beoordelen door iemand die daarnaast ook onafhankelijk onderzoek kan doen naar klachten, zowel gevraagd als ongevraagd, en het college en de raad hierover adviseert, laagdrempelig en makkelijk

benaderbaar. In veel andere gemeenten is de lokale ombudsman terug van weggeweest en succesvol, een succesvol onderdeel van de klachtenbehandeling. Het zou ook mooi aansluiten op de derde aanbeveling vanuit de RKC, om het mandaat van klachten over de burgemeester en over de gemeenteraad aan die ombudsman of -vrouw over te laten. Wij zien niet van mening dat de raad klachten over zichzelf moet gaan behandelen, wel uiteraard evalueren en bespreken in de raad of in een werkgroep. Het kan namelijk wat ons betreft niet gebeuren dat ambtenaren die betrokken waren bij een besluit waar bezwaar tegen is ingediend zelf later in een bezwaarcommissie komen te zitten, net zo goed dat de raad een klacht over zichzelf behandelt. Dat is een vorm van belangenverstrengeling en die moeten we niet willen. Het zou zelfs ook conform de wens van de raad zijn, zoals eerder is aanbevolen in een aangenomen amendement van 23 december 2021 over onderzoek bij vergunningen, waarbij het inschakelen van een lokale ombudsman bij de monitoring van de kwaliteit van onze dienstverlening werd aangedragen te onderzoeken. Wij zullen volgende week dan ook komen met een amendement bij dit raadsvoorstel, waarin we het college zullen vragen de mogelijkheden tot een gemeentelijke ombudsman te onderzoeken en de resultaten aan de raad voor te leggen. Tot zover voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan gaan we nu door naar de VVD, mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter. Onze gemeente staat ten dienste van onze inwoners en die willen dat natuurlijk zo goed mogelijk doen. Je wilt dan ook zo min mogelijk klachten hebben, maar iedere klacht is waardevolle informatie, dus het is ook heel belangrijk dat dat proces van afhandeling van die klachten heel goed geregeld is. Wat dat betreft is het een heel behulpzaam Rekenkameronderzoek om te kijken of wij dat goed geborgd hebben. De Rekenkamer doet een aantal aanbevelingen. Het is hier al vaker gezegd, het college gaat die aanbevelingen overnemen, behalve die twee die lastig zijn, de klachtenafhandeling van de gemeenteraad en van de burgemeester. En ik sluit me er in ieder geval bij aan dat een voorstel vanuit de Rekenkamer gewenst is. In ieder geval denk ik niet dat wij dat vanavond hier gaan oplossen. Daar zullen we meer informatie voor nodig hebben. Voor ons is het ook belangrijk om vanavond wat meer zekerheid te krijgen over de klachtenafhandeling met verbonden partijen en mevrouw Koolmoes van HAP noemde het ook al. Als raadsleden worden wij, als mensen zich niet gehoord voelen, vaak gebeld en dat gaat bij ons ook nog best wel eens over de Omgevingsdienst. En verder hebben wij daar inderdaad als raad tot nu toe vrij weinig zicht op. Komt dat nu veel voor, hoe wordt dat afgehandeld daar? Dus ik ben blij te lezen dat het college ook meer zicht gaat krijgen of in ieder geval afspraken gaat maken over de klachtenafhandeling bij verbonden partijen. En nu wil ik even specifiek vragen, want wij hebben het zo gelezen als dat dat ook met de OD, met de Omgevingsdienst gaat plaatsvinden, maar ik hoor mevrouw Koolmoes aangeven dat dat niet zo is, dus ik zou graag van het college hier duidelijkheid over willen krijgen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan gaan we nu door naar GroenLinks, mevrouw Gumbert.

Mevrouw GUMBERT: Dank u wel voorzitter. GroenLinks is blij met het onderzoek van onze Rekenkamer en de Rekenkamers van 74 andere overheden, want het sluit heel goed aan bij het onderzoek naar vertrouwen in de lokale democratie, ook van de RKC, in januari. Vertrouwen in de overheid is niet vanzelfsprekend en de manier waarop mensen met klachten gehoord worden is van groot belang. De snelheid en zorgvuldigheid waarmee hun klacht wordt behandeld ook. Veel te vaak spreken inwoners in bij ons in de gemeenteraad omdat ze voor hun gevoel te weinig of soms zelfs helemaal niet gehoord zijn. Voor hun gevoel hè, ik zeg niet dat het zo is, maar het is hoe zij het ervaren. Nee kan best een antwoord zijn, maar pas als de inwoner weet dat er geluisterd is, voelt, merkt dat er geluisterd is. En ook dan blijft het belangrijk om te zorgen dat de inwoner die een klacht indient met het antwoord uit de voeten kan. De aanbevelingen die de Rekenkamer doet lijken dan ook grotendeels open deuren. Haarlemmermeer doet het al best goed, houdt zich aan de behoorlijkheidsnormen van de Nationale

ombudsman en slaagt erin 98% van de klachten informeel op te lossen. Er zijn dus misschien niet zoveel problemen met de klachtbehandeling zelf, wel in de manier waarop de klachtbehandeling is vastgelegd of liever gezegd niet is vastgelegd. Het vastleggen in beleid van de manier waarop met klachten wordt omgegaan van klachten aan onze gemeente zelf, maar dus ook verbonden partijen, kan bijdragen aan het vertrouwen van inwoners in de overheid, voorkomt mogelijk rechtsongelijkheid en professionaliseert onze organisatie. Het lijkt in ieder geval voor GroenLinks dat wij daar op een belangrijke manier kunnen bijdragen aan het verloop van klachtenbehandeling en dus daarmee ook aan het vertrouwen van inwoners in hoe wij als gemeente functioneren. Het advies om klachten over de gemeenteraad of de burgemeester door een onafhankelijke instantie te laten toetsen lijkt ons op zich een goed idee en mogelijk zou een gemeentelijke ombudsman daar, zoals Forza! voorstelde, de heer Schaap, een optie daarvoor kunnen zijn. We weten wel al, tenminste we hebben zelf informatie vanuit een informatiebijeenkomst over de ombudsman waar we zijn geweest, en daar bleek uit dat de landelijke ombudsman, die voor heel veel gemeenten die functie vervult, niet zo simpel even te vervangen is door een lokale instantie. Dus het is aan de ene kant misschien een goede oplossing voor dit specifieke onderdeel, maar het is aan de andere kant misschien niet een goede oplossing. Het is wel belangrijk dat hier verder naar gekeken wordt, want het is raar om klachten over onszelf zelf te behandelen. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan ga ik nu naar de PvdA, mevrouw Hussain.

Mevrouw HUSSAIN: Ja voorzitter, dank u wel. Ook dank aan de RKC vanuit de PvdA. Het komt goed uit dat dit onderzoek in de periode uitkomt dat de klachtenafhandeling binnen onze gemeente verbeterd wordt. Ook mijn fractie omarmt alle aanbevelingen, net zoals het college inderdaad, op eentje na. Wij zijn aan de hand van de resultaten eigenlijk wel tevreden, maar alles kan altijd verbeterd worden. Dus we hopen dat straks ook deze aanbevelingen worden meegenomen in het verbeterproces en uiteindelijk het allemaal verbeterd wordt. Net zoals de anderen zien we het mandaat eigenlijk ook anders, net zoals de Rekenkamercommissie. Een klacht over jezelf behandel je meestal namelijk niet zelf, maar een klachtenbehandelaar. Dus wat betreft de burgemeester en de gemeenteraad leggen we die inderdaad ook neer bij een ander gremium. Uiteindelijk vinden we dat de klachtafhandeling zo moet zijn dat je op een toegankelijke manier een klacht kan indienen, dat die tijdig in behandeling genomen wordt, dat het probleem wordt opgelost en dat er een tijdige terugkoppeling komt naar de indiener. Maar ook dat er zo nodig gekeken wordt naar een duidelijke oplossing met een afsluiting waarbij beide partijen uiteindelijk tevreden zijn. Uiteindelijk gaat het er ook om, net zoals de andere partijen, ik zal daarbij misschien wel in herhaling vallen, dat er zicht is op de klachten bij de verbonden partijen. Denk dus ook aan Cocensus, die onze belastingen int, maar bijvoorbeeld ook de OD. Uiteindelijk blijf je als gemeente wel eindverantwoordelijk. Zij verlenen namelijk de diensten namens de gemeente. Laten we er dus voor waken dat we goed inzicht hebben in die klachtenafhandeling en het vertrouwen ook behouden bij de burger als er daar daadwerkelijk een klacht wordt ingediend. Voorzitter, ik ga eindigen. We zien de aanbevelingen namelijk straks tegemoet in het verbeterproces. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan constateer ik voor de notulen dat D66, SRH, ChristenUnie-SGP, FVD, BVNL, EEN Haarlemmermeer en GEZOND Haarlemmermeer niet aanwezig zijn en ga ik over naar de portefeuillehouder, mevrouw Schuurmans.

Portefeuillehouder SCHUURMANS: Dank u wel voorzitter en ook dank voor de verschillende bijdragen waar ik graag op wil reageren. Er zijn ook een paar vragen gesteld waar ik antwoord op wil geven. Maar ik wil vooral de Rekenkamercommissie dankzeggen voor dit onderzoek, want het geeft ook een goede benchmark, dus je kunt als gemeente ook zien hoe je met klachten omgaat. En ik moet ook zeggen, ik was hier, toen ik hier aankwam, en ik ben nog steeds erg onder de indruk van de manier waarop degenen die verantwoordelijk zijn voor de klacht, want die schuiven één keer per jaar aan, de

klachtenafhandeling doen, met enorm veel passie en betrokkenheid. Dus ik was echt stupéfait dat er geen verordening was. Ik dacht: dat hebben wij heel goed geregeld. Dus dankzij de Rekenkamercommissie hebben we dat ontdekt. Nu is het natuurlijk wel zo, het ligt gewoon vast in de wet, hoofdstuk 9, en we werken volgens die wet en we hebben, dat heeft u kunnen lezen, richtlijnen in de Behoorlijkheidswijzer van de Nationale ombudsman. We hebben de kernwaarden daarin gedefinieerd en daar houden we ons aan. Dus dat het er niet is en dat ik dus niet wist dat het er niet was…, want het gaat gewoon conform de wet en heel zorgvuldig. Maar het wordt tijd dat er een komt en ik ben ook heel blij dat we dat ook gaan uitwerken en dat we natuurlijk al die aanbevelingen meenemen. En nogmaals, wat fijn dat er zo'n onafhankelijk onderzoek is zodat je dat zelf ook kunt verbeteren. Dan was ik ook stomverbaasd dat ik over mijn eigen klachten ga. Nu is er nog nooit een klacht binnengekomen de afgelopen vijf jaar, maar die hoort natuurlijk niet bij mij. Mijn voorstel, want dat zit echt wel bij het college, we hebben het in het college besproken en we hebben daar gezegd dat de gemeentesecretaris de klacht ontvangt. Die gaat dan kijken: is het in mijn voorzitterschap van de raad, dan gaat het naar de Werkgeverscommissie. Die hebben wij, een aantal raadsleden die met mij ieder jaar praten hoe het me gaat. Dat lijkt mij een uitgesproken groep mensen die dan kan kijken: wat doen we met deze klacht? En die kunnen dat vervolgens weer uitbesteden, maar zij zijn dan degenen die de regie hebben. En gaat het over burgemeesterstaken, dan gaat het over veiligheid of andere taken, dan is het voorstel dat het naar de locoburgemeester gaat en die kan zeg maar op dezelfde manier zoals ik dat met de wethouders ook doe, met elkaar bespreken, en daar doen we gewoon verslag van. Eigenlijk is dat een soortgelijke regeling als voor integriteit. Die taak zit wettelijk bij mij en we hebben gezegd: laten we dat conform inrichten. Maar we staan natuurlijk open voor elke andere mogelijkheid. Ik kan me ook voorstellen dat u als gemeenteraad het heel lastig vindt om over uw eigen klachten te gaan. Nu heb ik gevraagd aan de griffier, er komen niet zo heel veel klachten en de klachten die over uw raad binnenkomen, gaan over teksten die u bijvoorbeeld op Twitter of andere social media heeft gezet en dan zeggen we altijd dat dat uw vrijheid is. U heeft wat dat betreft alle vrijheid om alles te vinden en te zeggen wat u vindt en daar gaat u zelf over. Daarvan kunnen we dus tegen een klager zeggen: daar gaan wij niet over. Dus we moeten het niet al te groot maken, want andere klachten komen niet over u binnen. Maar mochten ze binnenkomen, kan ik me voorstellen dat u de ombudsvrouw of ombudsman gebruikt. En dat was het laatste wat ik nog met u… En ook nog de verbonden partijen. Kijk, ik begrijp heel goed dat het heel goed klinkt als een ombudsman of -vrouw in je eigen gemeente zit. Maar 80% van de gemeenten gebruikt de ombudsvrouw of ombudsman. En dat is niet voor niets. U moet zich realiseren dat de complexiteit van wat de gemeente tegenwoordig doet en de kennis die je daarvoor nodig hebt, eigenlijk niet meer is te doen bij een lokale ombudsman of -vrouw. Mijn allereerste gemeente had 6000 inwoners, dan kan het nog, omdat je weinig klachten hebt. Maar de complexiteit maakt dat we ongelofelijk blij zijn met de enorme kennis en ervaring die de Nationale ombudsvrouw en -man, ombudsman heeft. Ik probeer een sekseloos, ik probeer dat even, maar het heet ombudspersoon. Maar het probleem, wat ik ook zie is, we hebben wel degelijk iemand die in onze omgeving zeg maar verantwoordelijk is voor Haarlemmermeer, dus we hebben wel een contactpersoon die de contacten onderhoudt en weet wie we zijn en hoe we werken. En het is overigens ook veel duurder. Als je namelijk die persoon inschakelt dan zal die heel veel gebruik moeten maken van expertise die ingehuurd moet worden, dus de ervaring leert dat het hebben van een Nationale ombudsman of -vrouw de beste oplossing is, maar goed, u gaat erover. Als u het anders wilt dan horen we dat graag. Last but not least, dat is wel het nadeel dat u op afstand zit, want de Omgevingsdienst heeft ook conform de wet gewoon een klachtenregeling, want een GR heeft zich gewoon te gedragen als een gemeente in de uitvoering. Als je in het bestuur zit dan kijk je daar ook naar, want je hebt ook een verplichting om daar toezicht op te houden, dus die is er. Als u zegt: ik wil informatie erover krijgen, dan kunt u dat gewoon aan de portefeuillehouder vragen: kunnen we dat opvragen? En dan kunt u een beeld krijgen van de klachten en hoe ermee omgegaan wordt. En dat geldt ook voor de GGD, die ook genoemd wordt. Ook de GGD, die valt onder de VRK. Daar weet ik toevallig van hoe dat eruitziet. Die heeft ook conform de wet een hele klachtenregeling. Dus ze zijn er wel en met alle plezier willen we die informatie aan u beschikbaar

stellen. Maar het is een uitvoeringsorganisatie, dus vandaar dat collegeleden dat zien, maar als u zegt: ik wil eens inzicht hebben over hoe goed ze werken, is het altijd mogelijk om dat beschikbaar te stellen.

De VOORZITTER: Dank u wel. U krijgt een interruptie van mevrouw Koolmoes op dit punt.

Mevrouw KOOLMOES: Voorzitter, dank u wel. Ja, ik weet dat ze een klachtenregeling hebben. Er is ook een website waar je dat ook kan zien. Ik vind alleen, als gemeenteraad zijn wij eindverantwoordelijk en ik wil er niet om hoeven vragen. Dat hoeven we bij Cocensus ook niet, daar hebben we wel afspraken mee. Met de GGD hebben we ze inderdaad ook niet, maar ik had bedacht, dat is misschien mijn ding, dat dat misschien wel heel erg privacygevoelig is. Maar met de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, waar zo vaak mensen hier komen inspreken bijvoorbeeld die ergens tegenaan zijn gelopen. Dan denk ik: kunnen we dan niet zo'n regeling hebben zoals we met Cocensus ook hebben, dat we er niet om hoeven te vragen maar dat er automatisch jaarlijks een rapportage naar ons toekomt. Hoeveel klachten en hoe zijn die behandeld? Bent u dat met mij eens?

De VOORZITTER: Mevrouw Schuurmans

Portefeuillehouder SCHUURMANS: Ja, ik moet heel eerlijk zeggen, alles kan, dus als u dat wilt, dan kan dat zeker. Weet u, als u kijkt naar de klachten die wij krijgen, dan komen veel van de klachten zeker bij de Omgevingsdienst voort uit het niet eens zijn met de zaken die gevraagd worden. Dus het is heel lastig voor iemand die klaagt om te zien dat het echt een klacht is over een medewerker of een klacht over de manier of de lengte die eraan besteed wordt en de inhoud. Dus ik kan me herinneren, maar ik ben alweer een jaar bij de Omgevingsdienst weg, dat die klachten grotendeels gaan over zaken die niet worden goedgekeurd en dat ze daarop klagen. En dat dan wordt gezegd: ja, maar dat is niet. U gaat in beroep, bezwaar of allerlei andere. Maar de klachtenregeling is sec over het gedrag of over de wijze waarop er met u is omgegaan of de tijd die dat heeft gekost. Dat waren de klachten. Ik kan uitzoeken hoe dat gaat. Ik meen me te herinneren dat u het terug kunt vinden in het jaarverslag, maar ik kan u dat niet kwalijk nemen want dat is een fors ding, maar dat ga ik even na. En als dat niet zo is, dan is het heel goed mogelijk, en als u dat wilt ga ik dat regelen, om zowel van de OD als van de GGD dat naar u toe te sturen, eenmalig. En als u zegt: dat is voor ons zo belangrijk, dat willen we frequenter, dan gaan we dat opvragen. Maar ik kan me ook voorstellen dat u zegt: er zijn zoveel organisaties, als wij hier kennis van genomen hebben is het goed. Is dat een oplossing? Ik kijk naar mevrouw Koolmoes of dat tegemoetkomt aan haar vraag.

De VOORZITTER: Mevrouw Koolmoes.

Mevrouw KOOLMOES: Ja voorzitter, ik wil toch even iets rechtzetten. Het is niet zo dat wij een kritiekpunt hebben op de OD en op de manier hoe zij hun klachten behandelen. Het is meer iets wat wij zien als raadsleden, de VVD gaf het ook al aan, mensen benaderen ons, lopen tegen dingen aan. Dat wil niet zeggen dat ze fout zijn of dat ze het goed hebben gedaan. Het gaat mij er puur om: hoe lost de OD het op? Wat wij veel horen in het veld, en ik weet zeker dat de mensen van Forza! en de VVD het ook allemaal meemaken, het lijkt wel of ze een andere taal spreken dan onze inwoners die iets willen en daar lopen ze tegenaan. Wij hebben hier in de gemeente heel duidelijk afgesproken met moties de 'ja, mits'-houding aan te nemen. En ik vraag me wel eens af of de OD dat ook gebruikt of gewoon het harde nee nog steeds gebruikt. Ik zou daar meer inzage in willen hebben, zodat we elkaar bij de hand kunnen nemen en kunnen kijken of we misschien wat kunnen verbeteren in die uitvoering. Ik denk dat we dat als controlerende taak gewoon heel goed zouden kunnen doen. Bent u dat met mij eens?

De VOORZITTER: Dan ga ik naar de portefeuillehouder.

Portefeuillehouder SCHUURMANS: Ja, overigens ben ik het helemaal met u eens en ik had ook absoluut niet begrepen dat u klachten had, maar ik wilde het u uitleggen en dat probeer ik nu nog een keer. Kijk, de Omgevingsdienst is ontstaan om op afstand van gemeenten objectief zaken te beoordelen. Wij doen ook bouwzaken maar het gaat met name over milieuzaken. In het verleden kwamen wij als gemeente nog wel eens in de verleiding om bij milieuzaken, als dat een grote werkgever was of anderszins belangrijk voor de gemeente, daar minder kritisch te kijken. Dus de omgevingsdiensten zijn gekomen om de onafhankelijkheid te kunnen toetsen en dat doen ze conform de wet. En op het moment dat er klachten zijn over hoe ze het doen en de wijze waarop ze mensen benaderen, dan is dat zeker reden om daar wat van te zeggen. Als het gaat over de inhoud, en ik kan me herinneren dat dat heel vaak gaat over: ja, maar ik mocht iets niet, of waarom zou het niet mogen? Dan heeft dat heel vaak te maken met het feit dat ze dat onafhankelijk doen. Dus die vrijheid die wij met elkaar voelen, met name in het sociaal domein, om meer maatwerk toe te passen, dat kan absoluut niet in hun vakgebied, want het moet allemaal met beroep en bezwaar en je wilt rechtsgelijkheid, dus dat is lastiger. Dat wil ik u meegeven. En ik ga zorgen dat u inzicht krijgt in de klachten zodat u kunt zien of het ook daadwerkelijk inhoudelijke klachten zijn of echt in het kader van gedrag en de wijze waarop zij omgaan met onze inwoners, want dan kunt u daar uw conclusie aan verbinden.

De VOORZITTER: Uiteraard mevrouw Koolmoes kunt u daar nog op reageren? Daarna kom ik bij de heer Schaap die ook een interruptie had op dit punt.

Mevrouw KOOLMOES: Ja voorzitter, ik heb toch nog een heel klein puntje, want wat de burgemeester zegt neem ik ook aan, maar het is natuurlijk ook een wisselwerking. Want misschien dat wij dadelijk door de inzage ook zelf weer tot een besef komen, dat waar wij nog wel eens heel hard roepen: dat is niet goed gegaan, dat we dan inzien: o ja, ze hebben het eigenlijk wel goed gedaan maar het is bij ons verkeerd neergekomen. Dus het is een wisselwerking. Ik denk dat juist met die rapportage wij ook misschien een inzicht gaan krijgen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel, volgens mij is de rapportage in ieder geval eenmalig toegezegd en kan de raad op basis van die eenmalige rapportage bekijken welke informatie hij verder nodig heeft om zijn rol verder uit te voeren. Ik ga naar de heer Schaap.

De heer SCHAAP: Ja, dank u wel. Wij zijn gewend om natuurlijk te werken vanuit: de mens staat centraal. Dat is voor ons ook belangrijk en dat mis ik eigenlijk wel bij het OD. Dus dan is de vraag: hoe werken die vanuit de bedoeling?

De VOORZITTER: Ik ga naar de portefeuillehouder. Het begint wel een debat over de OD te worden, dus ik geef daar even in technische zin van aan: als we graag een verdieping op de werkwijze van de OD willen voeren, dan moeten we eigenlijk ook echt een sessie daarover vragen en informatie daarover hebben. Het gaat nu over het rapport en daar maakt natuurlijk de OD ook... dus als u een verdieping wilt, dan hoop ik toch dat u eerder een sessie vraagt, want dan wordt het wel erg ingewikkeld voor de portefeuillehouder. Maar ik heb goede hoop dat ze hierop nog kan reageren.

Portefeuillehouder SCHUURMANS: Voorzitter, laat ik stellen dat ik zorg dat u de rapportage krijgt en dan zult u kunnen kijken waar de klachten over gaan en als die gaan over het gedrag dan moeten wij nog eens met de OD praten. Als het gaat over de inhoud en u zegt: ik wil graag daar, want dat vind ik zo mooi van dat rapport van de Rekenkamercommissie, klachten zijn er niet alleen omdat mensen ontevreden zijn en dat we dat goed moeten maken en dat we mensen moeten laten zien dat we ze serieus nemen. Want dat is waarom een goede klachtenbehandeling essentieel is. Het is vooral ook om ons te leren wat we niet goed doen. En een van de aanbevelingen die ik eigenlijk het belangrijkst vind als portefeuillehouder is dat we niet alleen zien wat de klachten zijn, maar ook dat we het terugleggen

in de organisatie en zien dat er een aanpassing komt van gedrag. Als u bij de Omgevingsdienst dan ziet dat er juist veel klachten op de inhoud zijn, dan zou ik wel een sessie aanvragen met de portefeuillehouder omdat, precies wat ik net zei, omgevingsdienst is vanwege zijn taak niet in staat om maatwerk te leveren, want die wordt meteen bij de eerste de beste rechter teruggefloten omdat je rechtsgelijkheid hebt. En je kan niet zeggen: uw specifieke situatie gaan we iets anders behandelen. Wat wel kan is dat u, als u daar veel terugkoppelingen over krijgt, kunt zeggen: misschien moeten we wat minder streng worden in onze voorwaarden. Maar dat is dan beleidsmatig hier. Maar de OD mag niet anders doen dan uitvoeren wat u en wat de wet heeft bepaald, omdat zij gewoon in een veel striktere omgeving zitten dan bijvoorbeeld in het sociaal domein, waar we steeds meer aan het bewegen zijn om juist maatwerk aan te bieden. Dat kan, dat is gewoon een andere werkomgeving.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik kijk even rond. Mevrouw Gumbert, een vraag.

Mevrouw GUMBERT: Ja, een vraag aan de portefeuillehouder graag, want ik hoorde net, toen het ging over de klachten aan de gemeenteraad, dat er niet veel klachten zijn, maar wel soms klachten zijn en die gaan dan over Twitteruitlatingen bijvoorbeeld, of X heet dat tegenwoordig. Maar toen formuleerde de portefeuillehouder het als: dan zeggen wij: daar gaan wij niet over. Toen vroeg ik me even af: wie zijn dan eigenlijk wij? Want het zijn dus klachten over raadsleden die raadsleden niet bereiken zeg maar, althans omdat iemand bepaalt: daar gaan wij niet over. Daar was ik even nieuwsgierig naar.

De VOORZITTER: Dank u wel, ik ga naar de portefeuillehouder.

Portefeuillehouder SCHUURMANS: Heel scherp, en dat is ook het probleem. Daarom zou het dus ook heel fijn zijn als we het regelen, als we ergens een plek hebben waar wij naartoe kunnen verwijzen. Maar het is nu zo dat of de griffier, vaak komt het binnen bij de griffie en die loopt dan binnen en die zegt: wat doen we hiermee? Pardon?

De VOORZITTER: Via de voorzitter.

Mevrouw GUMBERT: Voorzitter, bedoelt de portefeuillehouder: de griffier loopt dan binnen bij de portefeuillehouder?

Portefeuillehouder SCHUURMANS: Ja, en die zegt: er is een klacht. En ik ben de verantwoordelijke voor klachten en ik ben voorzitter van de raad. Ik heb nog niet meegemaakt dat er een klacht is over een raadslid dat zich onheus gedragen heeft. Het gaat met name over uitlatingen die gedaan worden in de pers en daarvan ga ik niet eens de klachtenprocedure in, want dan zeg ik: dit is geen klacht, dit is recht van u als raad en wie ben ik om daar iets over te zeggen? Dus dan gaat het niet eens in. Maar het dilemma is wel dat, mocht er dus een echte klacht binnenkomen, dan zou ik wel heel graag handelingsperspectief willen hebben, dus ik hoop dat u dat gaat opstellen. Ze komen meestal bij ons binnen, bij de griffie of bij mij.

De VOORZITTER: Dat antwoord roept een vraag op van mevrouw Koolmoes.

Mevrouw KOOLMOES: Ja voorzitter, inderdaad. Ik had die vraag daarstraks eigenlijk al toen we het over de ombudsman hadden. De ombudsman lokaal is eigenlijk niet te doen, nationaal is het heel duur. Heel duur werd ook gezegd. O, lokaal is het heel duur, maar in ieder geval waren we over beide eigenlijk niet zo enthousiast. Maar ik had in mijn bijdrage staan: is het misschien handig met een commissie te werken, denk aan de wijze mannen, vrouwen uit de raad? Dat je daar een aantal mensen van aanwijst, dat als er een serieuze klacht binnenkomt, dat doen we bijvoorbeeld ook met de referendumcommissie, dan gaat het eerst langs deze commissie om te kijken hoe we ermee verdergaan. En anders vraagt u

om een handelingsplan. Wat is wijsheid hierin? Is het wijs om dan te zeggen: we wijzen er toch iemand voor aan of we wijzen een clubje mensen uit de raad ervoor aan en we pakken hem dan door? Ik vind het lastig.

De VOORZITTER: Ik ga naar de portefeuillehouder.

Portefeuillehouder SCHUURMANS: Ik ben heel blij dat u mij het woord geeft, want ik wil echt zeggen dat de Nationale ombudsman heel goed is, echt heel goed en heel vertrouwd, vooral dichtbij, ze hebben veel kennis, veel kunde. En ik heb ooit eens een keer in mijn vorige gemeente ook gezocht naar een lokale ombudsman, want dat voelt vertrouwder. We hebben dat helemaal uitgezocht, en in de praktijk zijn we gewoon heel erg gelukkig met de wijze en de prijs, de kosten van de Nationale ombudsman. Dus ik wil dat even terug, als dat beeld verkeerd is ontstaan. En klachten over de raad komen dus weinig voor, dus het is wel heel ingewikkeld om daar een heel construct voor op te zetten. U gaat erover, maar als u mij vraagt: wat is handig? Nou, de Nationale ombudsman bestaat. Komt er nu een klacht binnen en is het werkelijk een klacht, meer dan praten over wat u op social media zegt. Dan zou het bijvoorbeeld al een richting kunnen zijn als u met elkaar zegt: nou, dat mag wel via de ombudsman. Dat is onafhankelijk en die heeft vast hier ook ervaring mee, maar dat kunnen we de griffie laten uitzoeken als u die opdracht geeft.

De VOORZITTER: Ik ga naar de heer Schaap voor een reactie.

De heer SCHAAP: Ja, ik wil toch wel zeggen, ik ben gekomen met een voorstel voor een lokale ombudsman. Ik wilde die discussie dan ook straks, we hebben geen tweede termijn, maar wel eventueel volgende week met de raad eens. En nu hoor ik toch vanuit de portefeuillehouder het advies dat de landelijke dan beter zou zijn dan een lokale, maar ik heb ook voorbeelden gezien dat lokale ombudsmannen in grotere gemeenten, Amsterdam heeft er een, Utrecht, Rotterdam, ook Almere en Breda, die daar juist wel mee werken, dat dat een heel laagdrempelige manier is voor inwoners om te benaderen en ook veel werk van ambtenaren uit handen nemen. En sterker nog, ook omdat het voor die Nationale ombudsman steeds drukker wordt, dat daar wachtrijen bij staan, dan kan zo'n lokale juist zo'n mooie drempel zijn. En dan wil ik toch wel meegeven dat ik dat vervelend vind als dat hier zo wordt besproken als we dan ook geen tweede termijn hebben.

De VOORZITTER: Mijnheer Schaap, als wij de portefeuillehouder de reacties laten afronden, dan hebben we nog tijd voor een tweede termijn en kan u nog in deze setting in gesprek gaan. Ik kijk even naar mevrouw Hussain of zij nu toch nog haar reactie wil, of dat we even kijken of de portefeuillehouder alle punten heeft behandeld en dat we dan alsnog een tweede termijn doen. Want u heeft allemaal spaarzame minuten opgespaard om daarover te praten. Mevrouw Schuurmans.

Portefeuillehouder SCHUURMANS: Volgens mij heb ik op alles geantwoord, maar dat hoor ik dan graag van de leden van de raad.

De VOORZITTER: Ik zie instemmend geknik en dan heeft de heer Schaap aangegeven het graag te willen hebben over een lokale ombudsman of een landelijke ombudspersoon en hoe de verschillende fracties daarnaar kijken. U mag het inleiden mijnheer Schaap.

De heer SCHAAP: Ik denk dat ik, ik heb net al van de gelegenheid gebruikgemaakt om een en ander in te leiden en wat te zeggen. Wat ik dan wil herhalen: ik zie er echt wel potentie in om die juist in te voeren. Het is een veel laagdrempeliger manier voor inwoners maar ook voor ambtenaren, misschien wel voor onze raad om ons te laten adviseren door een ombudsman, maar die ook die klachten in behandeling kan nemen. Die zou dus ook voor ons advies kunnen zijn, want als we het misschien ook straks een

termijn om het over iets te hebben, een werkgroep vanuit de raad, dan heb je straks weer raadsleden die andere raadsleden gaan beoordelen. Ik zie dat niet zitten, maar ik zie dat ook niet bij een burgemeester of bij de griffier. Ik denk dat het juist daar een heel mooie drempel is, dat inwoners daarnaartoe kunnen gaan en dat die dan vervolgens met ons in gesprek gaat. Maar dat kan ook inderdaad gaan als het gaat om verbonden partijen, als het gaat over de ambtenarij. Er zijn successen in andere gemeenten die ook zeggen: het is een veel lagere tussenstap. En we zien, het is een investering, maar we zien wel het succes ervan in bij ons. En dan heb ik het over grotere gemeenten. Ik wil eigenlijk vragen, ik wil niet eens direct hier zeggen: we moeten, maar wel een onderzoek van: is het gewoon niet mogelijk?

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer Schaap. Mevrouw Gumbert van GroenLinks had als eerste haar hand omhoog geheven om een reactie te geven en ik ga dan het rijtje van de handen af.

Mevrouw GUMBERT: Dank u wel voorzitter. GroenLinks heeft in het verleden ook gepleit voor een lokale ombudsman omdat het inderdaad het gevoel geeft: het is laagdrempelig, het is dichtbij. Maar zoals ik al zei, vrij kort geleden, ik denk vorig jaar, ben ik bij een VNG-bijeenkomst geweest over ombudsmensen, hoe dat functioneert, wat het eigenlijk is, wat het doet. En er zijn natuurlijk gemeenten die een eigen hebben, maar er zijn echt heel veel gemeenten die de landelijke ombudsman gebruiken. En daar wordt evenveel gebruik van gemaakt als van een lokale ombudsman. Dus het is niet zo dat de stap naar de Nationale ombudsman een grotere of moeilijker te nemen stap is voor inwoners. Ik ben het wel helemaal eens met de heer Schaap dat het geen goed idee is om een commissie van raadsleden te hebben, want dat zijn nog steeds raadsleden die over raadsleden gaan. Maar het lijkt mij wel een goed idee om te onderzoeken of klachten over de raad direct naar de Nationale ombudsman zouden kunnen worden doorgeleid, omdat dat in ieder geval wel een echt onafhankelijke instantie is die niet op de een of andere manier met ons verknoopt zit.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan ga ik door naar mevrouw Hussain.

Mevrouw HUSSAIN: Dank u wel voorzitter. Ik vind het een mooi initiatief van de heer Schaap. Ik vraag me alleen af, want de Nationale ombudsman is onpartijdig en die is zeer toegankelijk, dus ik vraag me dan ook af in hoeverre de noodzaak er is in Haarlemmermeer om naar de Nationale ombudsman te gaan, want als die er bijvoorbeeld…. Nee, ik maak graag mijn verhaal af. Als die er bijvoorbeeld ook niet is hè, op grote schaal richting de Nationale ombudsman, dan vraag ik me ook af, stel dat we die lokale ombudsman hebben straks, die ook aardig wat centjes kost, of daar een noodzaak voor is in Haarlemmermeer. Daarnaast wil ik er ook op wijzen dat we in Haarlemmermeer ook een klachtenadviseur hebben, volgens mij 1,75 fte zag ik ook, die ook de klachten afhandelt binnen onze gemeente en volgens mij gaat dat ook nog gewoon prima. Dus er moet gewoon een heel goede aanwijzing zijn dat die lokale ombudsman dan nodig is, dus dan zien we dat ook graag tegemoet.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik ga naar de heer Koning.

De heer KONING: Ja, dank u wel voorzitter. Ik wil nog even in herinnering roepen dat we ook nog gevraagd hebben aan de Rekenkamer om met wat concretere adviezen te komen over hoe, laat ik zeggen klachten over raadsleden of over de burgemeester behandeld kunnen worden. Misschien dat daar nog heel nuttige aanbevelingen uit voortkomen en daar wilde ik eigenlijk wel even op wachten. Ik ben persoonlijk thans geen voorstander van een lokale ombudsman of -vrouw. Die contacten met die landelijke gaan gewoon goed. Die kunnen ook veel makkelijker opschalen, die hebben specialisten op elk gebied. Ze zijn goedkoper, dus ik zie die noodzaak eerlijk gezegd niet. En wat ook mevrouw Hussain zei, wij hebben plaatselijke klachtencoördinatoren die hun werk uitstekend doen, dus er ligt gewoon al

binnen onze gemeente een heel goede basis. En als die dus willen, kunnen ze af en toe opschalen richting de Nationale ombudsman.

De VOORZITTER: Dank u wel. Het begint zowaar een promotiepraatje te worden voor de Nationale ombudsman. Mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter. In de eerste termijn hebben wij ook al aangegeven dat we vanavond niet de oplossing gaan vinden over wie de klachtenafhandeling moet gaan doen over raadsleden. En ik ben ook blij te horen dat het er gelukkig niet zoveel zijn. Dus wij zien ook dat voorstel tegemoet en dan zullen we daar vast nog verder over praten. Op dit moment zijn wij ook zeker niet overtuigd van de noodzaak van een lokale ombudsman. We hebben hier inderdaad ook in deze raad al eerder over gesproken en argumenten over gewisseld en ik kan me wel voorstellen naar de heer Schaap toe dat bij grotere gemeenten de kosten en de baten iets meer in evenwicht zullen zijn omdat die waarschijnlijk ook veel meer klachten hebben dan bij ons. Maar ik kan heel goed zien dat het voor ons in ieder geval nuttiger is en ook kostenverstandiger, om het zo maar te zeggen, om van de landelijke ombudsman gebruik te maken.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik kijk even rond. Ja, mevrouw Koolmoes.

Mevrouw KOOLMOES: Ja voorzitter, ik was de hekkensluiter. Eigenlijk helemaal eens met de VVD hierin. Lokale ombudsman, daar was de portefeuillehouder heel duidelijk in, dat zou veel te duur zijn maar ook veel te omslachtig. Omdat wij best wel een grote gemeente zijn en niet meer maar 6000 inwoners hebben, en best wel veel beleidsdingen hebben. Ik denk dat zo'n ombudsman gewoon jaren bezig is om zich alles eigen te maken en alleen dat al zal heel duur worden. Maar als ik nu zou moeten kiezen tussen de lokale of de nationale, dan zeg ik: laten we maar lekker wachten waar de Rekenkamer mee gaat komen, want daar zijn ze gewoon heel goed in om daar gewoon met een heel mooie aanbeveling te komen en dan gaan we alsnog in gesprek. Daar wilde ik het bij laten.

De VOORZITTER: Ik ga naar de heer Schaap die het punt heeft ingebracht om het punt af te ronden.

De heer SCHAAP: Ja, dank u wel voorzitter. Ik dank ook alle aanwezige partijen voor hun inbreng en hun mening hierover. Nog op een paar reacties. Ik hoor bijvoorbeeld de vraag vanuit de PvdA wat de noodzaak kan zijn. Nou, wat ik zeg, de Nationale ombudsman, lokaal, nationaal, even goed uit elkaar houden. Maar de Nationale ombudsman, op dit moment stijgen daar de wachttijden enorm vanwege het aantal aanvragen. Nou, daar zou je dus een lokale voor kunnen inzetten om juist bij die nationale zowel de wachtlijst naar beneden te brengen als ervoor te zorgen dat onze eigen klachtenafhandeling sneller verloopt. Ik hoor ook mensen zeggen: het is duurder. Wij denken goedkoop, maar we hebben die cijfers nog niet en dat is de reden dat ik om een onderzoek wil vragen om juist te onderzoeken: is dat inderdaad duurder? Want als het duurder is dan is er misschien inderdaad nu nog niet de noodzaak voor, maar als het juist goedkoper is of even duur, dan zouden wij ervoor kunnen pleiten: dat lijkt ons wel een goed idee. Dus dat is de reden om juist zo'n onderzoek in te stellen: heeft het nut? Hoeveel kost dat en wat bespaart het ons, wat kan het ons als organisatie en wat kan het onze inwoners opleveren? Ik hoor ook hier over de klachtencommissie. Dan kan ik misschien een voorstel doen, mocht alles positief uitlopen, dan kan onze klachtencommissie misschien wel gewoon de ombudscommissie hier in Haarlemmermeer gaan worden, dat we ze in die taak gaan bewegen. Dus dat is.. ik kom gewoon met een voorstel dat echt wijst op een onderzoek en ik zal het naar u toe sturen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan kijk ik nog even rond of er nog meer voor de tweede termijn besproken moet worden. Ik zie dat er nee wordt geschud. Nu had in de eerste termijn de HAP een motie aangekondigd maar waar volgens mij een toezegging vanuit de portefeuillehouder op is gekomen, over

de samenwerking met OD, maar dat zou eventueel nog een motie kunnen worden. En ik hoor vanuit Forza! ook nog, in eerste instantie was het een amendement maar ik hoor nu meer in de vorm van een motie over de ombudsman, nationale of lokale, en hoe dat meegenomen wordt in het onderzoek ook van de Rekenkamer. Dan concludeer ik dat het voorstel voldoende besproken is. Dat betekent dat de raad zo direct kan besluiten om het college te verzoeken de aanbevelingen van de Rekenkamer uit te gaan voeren. Ik kijk nog één keer rond en dan sluit ik deze sessie. Dan heb ik hem net gesloten mevrouw Gumbert. Nou, nog één keer omdat we nog tijd hebben.

Mevrouw GUMBERT: Sorry voorzitter, even voor de zekerheid, want het voorstel om te onderzoeken of de eventueel binnen te komen klachten over de raad naar de Nationale ombudsman zouden gaan staat niet in die stuk. Hebben we dat ergens vastgelegd of staat dat alleen in de notulen zeg maar?

De VOORZITTER: Volgens mij is op dit moment, de heer Schaap van Forza! gaf aan om daar een motie over voor te bereiden. Hij had het eerst over een amendement, maar ik denk dat het uiteindelijk in de vorm van een motie wordt. Dus ik zou naar aanleiding van deze beraadslaging u adviseren om te kijken op welke manier u dat het beste kunt vormgeven en ook die informatie, ofwel bij de Rekenkamer ofwel bij de griffie, afhankelijk van bij wie u dat verzoek wilt neerleggen, om dat uit te werken en dat bij de stemming gewoon in te brengen. Want dan wordt het wel integraal onderdeel van dit besluit. Ja? Dan sluit ik hierbij de vergadering.